

Rapport

Småbørnsundersøgelse - september 2011

Antallet af små børn, der er anbragt på døgninstitutioner, er faldet med 53 % siden 2004. Socialpædagogernes nye undersøgelse viser, at der især i det seneste år er sket et drastisk fald i antallet af pladser og antallet af anbringelser. Samtidig viser Ankestyrelsens statistik, at alle former for anbringelser af børn er faldende.

Siden 2004 har Socialpædagogerne årligt foretaget den såkaldte småbørnsundersøgelse, der samler tallene for belægning og antal pladser på døgninstitutioner for små børn. Undersøgelsen gennemføres normalt i slutningen af året og dækker antal pladser og belægning for et helt år. Sidste gang blev undersøgelsen foretaget i oktober 2010 og februar 2011. Da der siden er kommet meldinger om nednormeringer og lukninger af institutioner, har Socialpædagogerne besluttet at lave en ny version af undersøgelsen i september 2011.

Undersøgelsen omfatter pladser og belægning på 22 døgninstitutioner, der modtager børn i målgruppen 0-7 år og 0-18 år. Der er løbende sket nedlukning, fusioner og nye institutionsoprettelser i de år undersøgelse har stået på, og det er der taget højde for i sammenligningerne over år, således at resultaterne fortsat er dækkende for samtlige døgninstitutioner, der modtager helt små børn i Danmark.

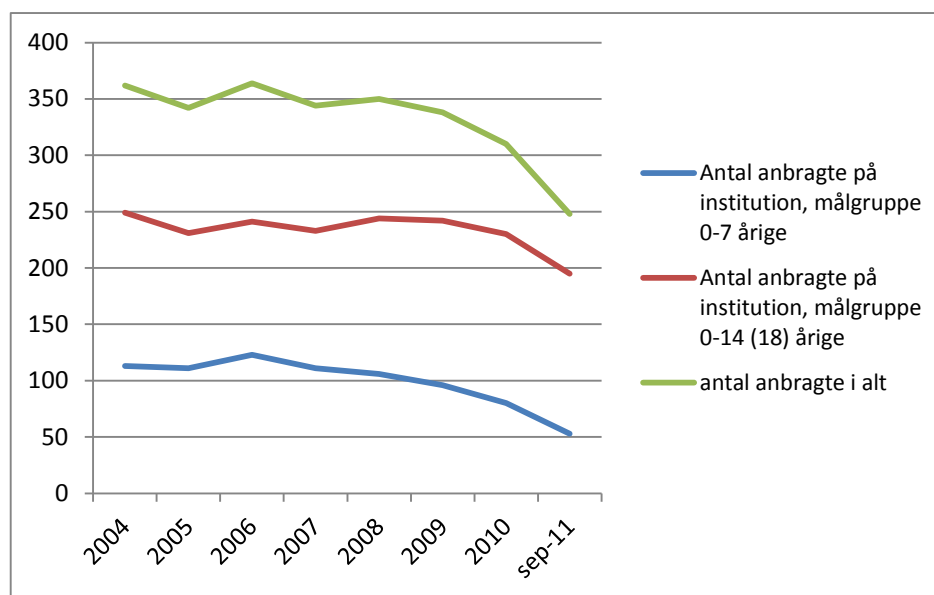
Undersøgelsen er gennemført som telefoniske interview. Døgninstitutionerne er først og fremmest spurgt ind til deres belægningsprocent og antal pladser. Døgninstitutionerne er derudover blevet spurgt, om de ved hvor børnene er flyttet hen ved en nednormering eller lukning, om de forventer en ændring i antal pladser i fremtiden og om de har oplevet hjemtagninger. Uddybning af metoden findes i slutningen af rapporten.

Resultater

Benyttelsen af pladserne på de institutioner der henvender sig til de helt små børn er faldet mest. Faldet i antal anbragte siden 2004 er på 53%. Der er i dag 53 børn anbragt på institutioner for 0-7 årige, mens der i 2004 var 113. For institutioner, der også henvender sig til større børn er faldet mindre, nemlig på knap 22 % i perioden, svarende til 54 færre anbragte børn. Der er i alt anbragt 114 færre, svarende til et fald på knap 32 %.

Tabel 1: Antal anbragte på institution

År	0-7 årige	0-18 årige	I alt
2004	113	249	362
2005	111	231	342
2006	123	241	364
2007	111	233	344
2008	106	244	350
2009	96	242	338
2010	80	230	310
sep-11	53	195	248
Fald i perioden	-60	-54	-114
Fald i procent	-53,1 %	-21,7 %	-31,5 %

Figur 1: Antal anbragte på institution

Også normeringerne, altså det antal pladser der er til rådighed, er faldende, mest for målgruppen små børn. På institutioner for 0-7 årige falder normeringen med 48 % i perioden. Til trods for denne nednormering falder belægningsprocenten samtidig med 11%, jfr. tabel 2.

Tabel 2: Normeringer og belægning 0-7 årige

Målgruppen 0-7 (10) år			
	Normering	Belægning	Belægningsprocent
2004	111	113	102%
2005	109	111	102%
2006	108	123	114%
2007	103	111	108%
2008	106	106	100%
2009	106	96	91%
2010	94	80	85%
sep-11	58	53	91%
fald i % i perioden	-48 %	-53 %	-11 %

På de institutioner, der også modtager ældre børn har faldet i normeringen og belægningen fulgt hinanden. Her er 55 pladser forsvundet, svarende til et fald på 22 %, jfr. tabel 3.

Tabel 3: Normeringer og belægning 0-18 årige

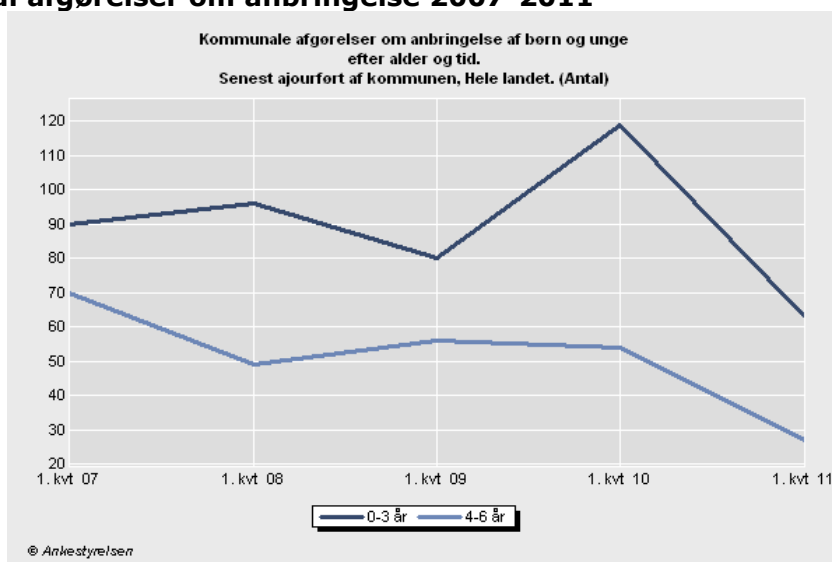
Målgruppen 0-14 (18) år			
	Normering	Belægning	Belægningsprocent
2004	255	249	98%
2005	255	231	91%
2006	248	241	97%
2007	226	233	103%
2008	226	244	108%
2009	244	242	99%
2010	244	230	94%
sep-11	200	195	98%
fald i % i perioden	-22 %	-22 %	-1 %

Udviklingen i afgørelser om anbringelse af børn

De sidst offentliggjorte tal fra Ankestyrelsen viser, at antallet af anbragte små og mindre børn, som anbringes uden for hjemmet er stærk faldende. Siden kommunalreformen er antallet af anbringelsesbeslutninger vedrørende børn i alderen 0-3 år faldet med 30 %, mens faldet er på 60 % for anbringelsesbeslutninger for de 4-6 årige. En sammenligning af antallet af anbringelsesbeslutninger i 1. kvartal 2010 med 1. kvartal 2011 viser et fald

på 47% for de 0-3 årige og 50% for de 4-6 årige. Der er altså sket en halvering af antallet af anbringelser på bare et år.

Figur 2: Antal afgørelser om anbringelse 2007-2011

Kilde: Ankestyrelsen september 2011

Metode

Al information er indsamlet gennem telefonsamtaler med fortrinsvis forstandere eller ledere på døgninstitutionerne. Undervejs i samtalerne er der taget noter, som umiddelbart efterpå er sammenskrevet.

Interviewene med døgninstitutionerne har fulgt denne spørgeguide:

Angående normering og belægning

1. Hvad er jeres aktuelle normering? (antal pladser)
2. Hvis ændring i normering, så færre pladser. Ved I om der er oprettet et alternativt tilbud til at erstatte pladserne?
3. Er I blevet varslet en ændring i normering for den nærmeste fremtid?
4. Hvordan er jeres aktuelle belægning?

Angående jeres børn og unge

5. Hvad er jeres målgruppe aldersmæssigt og er den ændret i løbet af det sidste år
6. Hvad er jeres målgruppe 'indholdsmæssigt' og er den ændret i løbet af det sidste år
7. Er der nogle børn, som er blevet hjemtaget/fjernet fra jeres institution?
8. Hvis nogle børn hjemtaget. Ved I i givet fald til hvor og hvad? Og med hvilken begrundelse er hjemtagningen ske?
9. Har I eller andre haft anket en eller flere af hjemtagningerne på vegne af barnet/den unge?

kommentarer

10. Har I ellers nogen kommentarer til institutionens aktuelle situation?

Deltagende døgninstitutioner

De deltagende døgninstitutioner er udvalgt efter, om de modtager helt små børn på 0-2 år med behov for særlig støtte. Døgninstitutionerne er oprindeligt udvalgt (i 2004) som en del af et netværk for døgninstitutioner til små børn. To af de oprindeligt udvalgte døgninstitutioner er nedlagt for mere end 2 år siden. I 2009 er der tilføjet syv døgninstitutioner til undersøgelsen. De er fundet ved hjælp af tilbudsportalen. I september 2011 er en enkelt institution, Sanderumhus, lagt sammen med en anden og derfor fået tilføjet pladser, mens en anden institution, Grenen, også er blevet lagt sammen og ikke længere modtager helt små børn og derfor udgår af undersøgelsen som "lukket". Andre institutioner er også lukkede. De deltagende døgninstitutioner september 2011 er følgende:

0-7 års-døgninstitutioner

Bagsværd Observationshjem
Familiecentret Vibygård
Fuglehøj
Glostrup Observations- og Behandlingshjem
Skodsborg Observationshjem

Tilføjet til undersøgelsen 2009:

Wibrandsvej døgnafdeling

0-18 års-døgninstitutioner

Børne- og Ungdomspensionen Østervang
Børnehjemmet Toften
Døgncentret for Børn og Familier, Århus
Familieinstitutionen Bülowvej
Frederiksholm Akutinstitution
Glarbjerghus
Mini-institutionerne i Århus
Sabrogården
Tippen
Sanderumhus (nu Løkkehus)

Tilføjet i undersøgelsen 2009:

Børne- og Familiecenter Guldborgsund
Børne- og Familiehjemmet Bakkevej
Børnehuset Eskemosegyden
Døgninstitutionen Tinghøj
Villa Ville Kulla